



## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98. ve içtüzüğün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT  
Kars Milletvekili

Türkiye’de hayvan hakları alanında yaşanan yapısal ihlaller, özellikle son dönemde Hayvanları Koruma Kanunu’nda yapılan ve kamuoyunda “katliam yasası” olarak adlandırılan değişiklikler sonrası daha da derinleşmiştir. Kars ilinde belediyeye bağlı bir hayvan barınağında görevli personelin, yaşadıkları sokaklardan toplanıp barınağa alınan köpeklere yönelik kürek, demir sopa ve diğer sert cisimlerle sistematik işkence uygulaması ve bu vahşetin dronla kayıt altına alınarak kamuoyuna yansımaları, hem hayvan hakları hem de temel insanlık değerleri açısından kabul edilemez bir durumdur.

Söz konusu olay, hayvan haklarının korunmasında mevzuatın yetersizliği, ilgili kurum ve kuruluşların denetimsizliği ile liyakatsiz personel istihdamının yol açtığı ciddi yapısal sorunların somut bir göstergesidir. Hayvan barınaklarında yaşanan bu tür kötü muamele vakalarının artması; yaşam hakkı ve işkence yasağı gibi evrensel insan hakları ilkeleriyle uyumlu olarak hayvan haklarının korunmasında devlete ve kamu kurumlarına düşen sorumlulukların ihmal edildiğinin açık kanıtıdır.

Anayasa’nın 56. maddesi uyarınca, devletin “çevreyi koruma ve geliştirme görevini” yerine getirmesi ve bu kapsamda hayvanların da korunması gerekmektedir. Ayrıca, Türkiye’nin taraf olduğu Avrupa Konseyi Hayvan Hakları Şartı ve Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri gibi uluslararası yükümlülükler doğrultusunda da hayvanların yaşam hakkının korunması zorunludur.

- Hayvan hakları alanındaki yasal düzenlemelerin acilen gözden geçirilerek, mevzuatın hayvanların yaşam hakkını etkin şekilde koruyacak biçimde güçlendirilmesi,
- Belediyeler ve İl Özel İdareleri bünyesindeki hayvan barınaklarında liyakat esaslı personel istihdamının sağlanması,
- Denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi ve bağımsız kamu denetimi sistemlerinin oluşturulması,
- Hayvanlara yönelik işkence ve kötü muameleye karşı caydırıcı yaptırımların uygulanması,
- Kamuoyunun bilinçlendirilmesi amacıyla etkin bilgilendirme ve eğitim çalışmalarının yapılması,

hususlarının ilgili bakanlıklar tarafından bir an önce yerine getirilmesi gerekmektedir.

**Bu bağlamda;**

1. Kars'ta belediyeye ait hayvan barınağında görevli personelin sokak köpeklerine yönelik yapılan ve görüntülerle kanıtlanan kürek, demir sopa ve diğer sert cisimlerle fiziksel işkence ve kötü muameleye dair Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir? Bu tür ihlallerin önüne geçmek için Bakanlığınızın yürüttüğü çevresel ve idari denetimler hangi kapsamda yapılmaktadır?
2. Hayvan barınaklarının yönetim ve işletiminde, çevre ve yaşam kalitesi standartlarının korunması için Bakanlığınızca belirlenmiş özel kriterler var mıdır? Varsa, Kars örneğinde bu kriterlerin uygulanma durumu nedir?
3. Barınaklarda hayvan haklarının korunması ve şiddetin önlenmesi adına Bakanlığınızın sorumluluğunda yürütülen denetim mekanizmaları nelerdir? Denetimler sırasında tespit edilen eksikliklere yönelik hangi yaptırımlar uygulanmaktadır?
4. Hayvan hakları ihlallerine karşı Bakanlığınızın diğer kurumlar ve yerel yönetimlerle kurduğu işbirliği ve koordinasyon yapısı nasıldır? Bu iş birliklerinin güçlendirilmesi için planlanan adımlar nelerdir?
5. Hayvan barınaklarında çevresel şartların iyileştirilmesi ve hayvanların korunması amacıyla Bakanlığınızın geliştirdiği ya da geliştirmeyi planladığı projeler ve programlar nelerdir?
6. Kars'taki gibi hayvanlara yönelik işkence vakalarının tekrar yaşanmaması için Bakanlığınızın alacağı tedbirler ve reform planları nelerdir? Kamuoyuna yönelik bu konuda yapılacak bilgilendirmeler ne zaman gerçekleştirilecektir?